

Corina Crețu biztos áttekinti a kohéziós politika eredményeit

Regionális és várospolitikáért felelős biztosi mandátuma végéhez közeledve Corina Crețu kiemeli a kohéziós politikának az uniós régiókban elért néhány kulcsfontosságú sikerét, majd a szakpolitika azon jövőbeli lehetőségeit mérlegeli, amelyek révén a kohéziós politika az európai projekt központi pilléréként jelentős változást érhet el.



Az elmúlt öt évben a Juncker által vezetett Bizottság számos területen vállalt kötelezettséget. A kohéziós politika melyik három kulcsfontosságú eredményére a legbüszkébb?

Büszke vagyok a regionális politikáért felelős biztosi megbízásom ideje alatt elért számos eredményre. Európa-szerte több százezer projekt finanszírozásával a kohéziós politika gondoskodik arról, hogy minden régió, város és falu részesüljön az európai projekt előnyeiből. Erős és közvetlen kapcsolatot képez az Unió és régiói, illetve városai között, ami létfontosságú egy olyan időszakban, amikor a populizmus és az euroszkepticizmus kecsegtető válasznak tűnhet bizonyos polgárok számára.

A **Végrehajtásjavítási Munkacsoport** nyolc tagállamnak (Bulgária, Csehország, Horvátország, Magyarország, Olaszország, Románia, Szlovákia és Szlovénia) segített a 2007–2013 közötti költségvetési időszakból visszamaradt kohéziós politikai pénzforrások gyors és hatékony felhasználásában, amelyek egyébként elvesztek volna, így pedig nem teljesítették volna rendeltetésüket,

azaz a növekedés ösztönzését és a munkahelyteremtést. Később a Munkacsoport a 2014–2020 közötti programok végrehajtásával is foglalkozott, tevékenysége különösen az adminisztratív kapacitás támogatására és a múltbeli tanulságok levonására terjedt ki.

Az egyszerűsítéssel foglalkozó magas szintű munkacsoport, amelyet a 2015 júliusa és 2017 novembere közötti időszakra hoztunk létre, megmutatta, hogy a szabályok drasztikus egyszerűsítése mellett is fenntartható a szigorú mérce az uniós alapok hatékony kezelése tekintetében. Ez is hozzájárult a kohéziós politika javítására irányuló javaslatához, amely a következő, azaz a 2021-ben kezdődő uniós költségvetési időszakra vonatkozik. A csoport eredményei közül megemlíthető, hogy a Bizottság már javaslatot tett a kutatásba és az innovációba beruházó kkv-k még kedvezőbb elbánásban történő részesítésére, továbbá a Bizottság 2020-at követő jogalkotási javaslata 50 %-kal rövidebb, mint a jelenlegi joganyag.

A régiók felzárkóztatására irányuló kezdeményezés és az átalakulóban lévő széntermelő régiók elnevezésű kezdeményezés

egyaránt kiemeli, hogy testre szabott megközelítésre van szükség az ipari átalakulás és a gazdaság korszerűsítése tekintetében annak érdekében, hogy a globalizált világban minden régió saját megközelítéssel rendelkezzen.

A **felzárkóztatásra irányuló kezdeményezéssel** az alacsony jövedelmű régióknak segítünk a makrogazdasági környezettel, a strukturális reformokkal, a kormányzással, valamint az uniós (esb-) alapokkal kapcsolatos, a növekedésüket gátló akadályok felszámolásában. Különösképpen két régiótípusnak nyújtottunk segítséget: „lassú növekedésű régiók” – ezeket az elmúlt legalább egy évtizedben a növekedés tartós hiánya jellemezte (többnyire Dél-Európában); és „alacsony jövedelmű régiók” – amelyeknek a GDP-je emelkedik, azonban továbbra is igen szegények. A kezdeményezés keretében négy kísérleti régió van – kettő Lengyelországban, kettő pedig Romániában –, ahol néhány jelentős strukturális változást idéztünk elő. A kezdeményezés második szakasza jelenleg is zajlik új régiókban olyan új témákban, mint például az energiahatékonyság az úgynevezett „átalakulóban

lévő széntermelő régiók” kezdeményezésével, valamint az ipari átalakulás. A kezdeményezés hivatalos elindítására 2018 elején került sor két szlovákiai régióban, a régiók sajátos igényeire összpontosítva.

Az „**átalakulóban lévő széntermelő régiók**” kezdeményezéssel hét olyan országot célzunk meg (Lengyelország, Németország, Csehország, Románia, Bulgária, Görögország és Spanyolország), ahol a szén még mindig jelentős energia- és foglalkoztatási forrás, támogatva őket a korszerű és környezetbarátabb energiahatékonyságra történő átállásban. A szénipar jelenleg hét országban mintegy 237 000 embert alkalmaz. Szakértők működnek szorosan együtt azokkal a regionális és nemzeti hatóságokkal, amelyek érdekeltek abban, hogy a kezdeményezésben való részvétel során a strukturális átalakulási folyamat rugalmas kezelésére irányuló pragmatikus megoldásokat dolgozzanak ki. A programok már magukba foglalnak például a kvv-k, az innováció, a karbonszegény átmenet, a társadalmi befogadás, illetve az általános társadalmi átalakulás és modernizáció részére nyújtott támogatásokat. Az érintett régiók számára elérhető teljes kohéziós politikai finanszírozás a 2014–2020 közötti időszakra mintegy 20 milliárd EUR-ra tehető.

Abban állapodtunk meg például a cseh hatóságokkal, hogy 232 millió EUR-t kifejezetten az átalakulóban lévő széntermelő régiókhoz csoportosítsunk át. Hasonlóképpen, a Lengyelországban végrehajtott számos program nyomán követéseként, jelenleg hat kiemelt projektet támogatunk Sziléziában összesen 100 millió EUR értékben.

Általánosságban elmondható, hogy mindannyian rendkívül elégedettek lehetünk az európai strukturális és beruházási alapok mértékével és hatékonyságával. A nyílt hozzáférésű adatplatformon elérhető legfrissebb információk szerint 2018. szeptember végéig mintegy 405 milliárd EUR-t ruháztak be Európa reálgazdaságába ezekből az alapokból. Ez a 2014–2020-as uniós költségvetési időszak felénél az esb-költségvetés majdnem kétharmadát teszi ki.

A kohéziós politika irányítása több – nemzeti, regionális és helyi – szinten is állandó szoros együttműködést feltételez az érdekeltekkel. Milyen volt az együttműködés velük?

A kohéziós politika által az érdekeltekkel kialakított közvetlen kapcsolatnak köszönhetően lehetőségem volt személyesen is

láttni az uniós finanszírozású projektek hatását a tagállamokban. Mandátumom során az irányító hatóságokkal és a közvetlen kedvezményezettekkel egyaránt fontosnak tartottam megvitatni a kihívásokat és lehetőségeket. Különösen örömmre szolgált egyeztetni a helyi érdekeltekkel a konkrét problémákról, például a polgármesterekkel a bevándorlás, a regionális elnökökkel pedig az ipari átalakulás kérdését vitattam meg többek között, emellett kapcsolatépítés és a bevált gyakorlatok megosztása céljával szívesen ápoltam a kapcsolatot EU-n kívüli országokkal és régiókkal is. E tekintetben a Quitóba (Ecuador) a World Urban Forum Habitat III-ra (a városok világtalálkozója), a Kuala Lumpurba (Malajzia), illetve a Kínába tett hivatalos látogatásaimat roppant érdekesnek és gyümölcsözőnek tartom.

Hogyan változott a kohéziós politika irányítása és kommunikálása, és közeledünk-e a polgárokhoz?

Jelenleg sajnos az EU-ellenes és populisták fokozódó támogatottságának lehetünk szemtanúi a kontinens határain belül és kívül is, amint arra a DG REGIO EU-ellenes szavazásról szóló tanulmánya is rávilágított (lásd: Az elégedetlenség



Corina Crețu találkozik az uniós finanszírozású MASMEC Biomed projekt csapattagjaival, Olaszország



Corina Crețu üdvözlí Huang Hsiangot, a kínai Henan tartomány kormányzóhelyettesét



Corina Crețu és Emmanuel Macron a párizsi francia szenátusban bemutatják a kohéziós politika jövőjével kapcsolatos javaslatokat

földrajza, 28. oldal). Az egyenlőtlenségek minden bizonnyal összefüggnek ezzel a jelenséggel, ugyanis az emberek azt érzik, hogy az intézményeik nem válszolnak megfelelően a további jogok és nagyobb jólét iránti igényeikre és szükségleteikre.

A kohéziós politika létfontosságú tényező e kérdés kezelésében. Amint azt a neve is sugallja, a kohéziós politika a mindenkit megillető szolidaritásról és jólétről szól. Biztosítja, hogy minden régió, város és falu részesüljön az európai projektekből, és a kohéziós politika által nyújtott támogatás révén magasabb életszínvonalon éljen.

Sajnos azonban ez néha nem egyértelmű mindenki számára. Például a régiókban uniós támogatással épült autópálya új munkahelyek megjelenésével függ össze. Különösen az ilyen közvetett hatások azok, amelyeket sokan nem látnak.

Az euroszkepticizmus kezelésének legjobb módja, ha megmutatjuk a polgároknak, hogy az Unió számos előnnyel jár a számukra; és hogy vannak erről rendkívül jó történeteink. A kohéziós politikának a polgárok körében történő láthatóvá tételét célzó, számos kommunikációs tevékenységünk van: kampányok többek között a közösségi médiában, projektek és események, mint például a „Párbeszéd a polgárokkal”.

Hadd említsem meg például „Az EU a régiómban” elnevezésű kampányt, amely során tavaly 27 országból több mint 2 500 projekt nyitotta meg kapuit több mint 450 000 látogató számára az EU által társfinanszírozott projektjeik bemutatása céljával.

Emellett „Az autós túra projekt” egy olyan kezdeményezés, amely lehetőséget biztosít a fiatal európaiaknak, hogy első kézből tapasztalják meg, mit jelent az uniós szolidaritás, és mit is tesz a gyakorlatban.

Ez egy projekthez kapcsolódó autós túra Európán keresztül, amely során a résztvevők az EU által támogatott különféle projektek és kezdeményezések nagyköveteinek szerepét látják el. A 8 utazó 2018-ban 4 hónapon át több mint 20 ország érintésével 50-nél is több EU által társfinanszírozott projekt helyszínét kereste fel, és több mint 60 videós történetet készített, amelyet már 22,8 millióan tekintettek meg.

Hogyan látja Európát és a kohéziós politikát tíz év távlatában?

A kohéziós politika továbbra is fennmarad, mégpedig az EU egyéb eszközeivel együttműködve, hogy az általa kezelt kihívások leghatékonyabb, hely-alapú szakpolitikájává váljon. Ebben a tekintetben a Bizottság néhány alapelv köré épülő, felülvizsgált tervezetre tett javaslatot.



Crețu biztos találkozója Carlos Martinez Minguezszel, az Európai Települések és Régiók Tanácsának alelnökével a 9. World Urban Forum (városok világtalálkozója) rendezvényen Kuala Lumpurban, Malajziában



Corina Crețu (bal oldalon, elől) és Gabrijeła Žalac, a regionális fejlesztésért és az uniós alapokért felelős horvát miniszter (mellette) egy roma települést látogatnak meg Horvátországban

A programok jóval rugalmasabbak és egy könnyedebb programmenühöz igazíthatóak lesznek, könnyebb lesz majd módosítani őket, 2025-ben pedig sor kerül a programok félidős felülvizsgálatára. Az erőforrások az EU kiemelt céljaihoz (innováció és éghajlatváltozás) igazodnak, hatékonyságukat pedig kevesebb és működőképesebb előfeltételek biztosítják majd. A kohéziós politika emellett az európai szemeszterrel való jobb összehangolás révén fokozottabban stratégiai jellegű lesz.

A mintegy 80 intézkedés által történő egyszerűsítés célja, hogy felgyorsítsa a hatékony végrehajtást, és erőteljesen csökkentse az irányító hatóságokra és a kedvezményezetteknek nehezedő terheket. Különösképp az irányítási és ellenőrzési szervek kijelölési folyamatának az eltörlése, az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek kiterjesztett alkalmazása, a nagyobb projektjelölések elhagyása és az irányítási ellenőrzések jelentős csökkentése jár majd várhatóan jelentős előnyökkel.

Folyamatos politikai támogatással a kohéziós politikát az európai projekt központi pilléreként látom a jövőben, mind a polgárok életének konkrét javulása, mind pedig a szolidaritás és az európai azonosságtudat ösztönzése szempontjából.

Mi az utolsó üzenete a Panorama olvasói számára?

Az üzenetem egyszerű: köszönöm! Odaadásuk, képzelőerejük és kemény munkájuk rendkívül értékes, és határozottan hozzájárult a kohéziós politika sikeréhez. Ezért köszönettel tartozom Önöknek, hogy csapatunk része voltak, és munkámat nemcsak láthatóbbá, hanem sokkal könnyebbé és jóval élvezetesebbé tették az elmúlt öt évben! Minden jót kívánok Önöknek a jövőre nézve! ■